

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, stabsenheten, Rk1c

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Information officer
Dan Sundqvist

Justerat

Nr 9

Säkerställande av migrationsverkets
datasystems tvåspråkighet.

ÅLR 2023/3670

10 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt sända skrivelse till migrationsverket enligt Bilaga.

Hänvisning

Migrationsverket
migri@migri.fi

Kontaktperson
Dan Sundqvist

Ärende

Språket i migrationsverkets datasystem, UMA

Migrationsverkets ärendehanteringssystem för utlänningsärenden (UMA) är enbart tillgängligt på finska detsamma gäller merparten av de handlingar som finns tillgängliga i systemet. Enligt 27 § 4, 26, 28 och 34 punkten självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) är förhållandet till utländska makter, utlänningslagstiftning, befolkningsskydd och beredskap inför undantagsförhållanden rikets behörighet. Enligt 36 § och 38 § självstyrelselagen för Åland är ämbetsspråket svenska. Därför bör utlänningsystemet UMA, de dokumenten som läggs in i UMA samt anvisningar som ska tillämpas av stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen på Åland finnas tillgängliga på svenska.

Statsrådet har beaktat detta i bland annat samband med utformningen nationalspråksstrategin. Enligt den nationalspråksstrategi som statsrådet antog år 2021 anges således att det är viktigt att de digitala system och -tjänster som rikets myndigheter skapar och använder finns tillgängliga även på svenska, inte bara för enskilda utan även för myndigheterna själva, eftersom statens myndigheter på Åland samt i vissa fall landskapsmyndigheterna och kommunerna ska kunna använda dem. Av nationalspråksstrategin framgår även att det för Ålands del är det väsentligt att man tryggar möjligheten att bo på Åland och arbeta inom både offentlig och privat verksamhet samt att tillgodogöra sig offentliga tjänster på Åland utan kunskaper i finska. Finska staten har enligt nationalspråksstrategin en skyldighet att kunna tillgodose den enspråkigt svenska befolkningens behov såväl i landskapet Åland som på annat håll i Finland, på samma sätt som för den enspråkigt finska befolkningen som inte kan svenska. Det här är viktigt med tanke på rättssäkerheten.

Ålands polismyndighet, Ålands arbetsmarknads och studieservicemyndighet, flyktningmottagningen på Åland, gränsbevakningen på Åland och de åländska kommunerna behöver vid utövning av sina funktioner tillgång till systemet.

Ålands polismyndighet gjorde en skrivelse angående skötseln av åländska utlänningsärenden till Polisstyrelsen den 25.6.2020. I skrivelsen lyfter myndigheten att

“UMA-systemet talar endast finska. Språkaspekten gäller systemets grundspråk (alla funktioner, systemutmaning 1) samt dokument som matas in i systemet (system utmaning 2). För att kontrollera ett ärende eller sköta ett ärende i UMA är personalen tvungen att gå in i systemet och läsa igenom dokumenten som beskriver i vilket skede av tillståndsprocessen tillståndet är. Båda nämnda utmaningarna hindrar en kvalitativ och rättssäker process.”

Ålands landskapsregering har tidigare i olika kontakter med riksmyndigheterna uppmärksammat problematiken kring språket i systemet. Landskapsregeringen har till exempel i brev den 10.3.2022 till bland annat minister Krista Mikkonen, statssekreterare Akseli Koskela, Statens ämbetsverk på Åland samt kontaktgruppen mellan inrikesministeriet och landskapsregeringen uppmärksammat frågan.

Landskapsregeringen har dessutom uppfattat att datasystemet nu håller på att uppdateras och det är därför viktigt att man i samband med detta säkerställer att systemet även fungerar på svenska.

Med anledning av det ovan angivna förutsätter landskapsregeringen att ett arbete snarast påbörjas med att säkerställa datasystemets tvåspråkighet.

Minister

Annika Hambrudd

Informatör

Dan Sundqvist

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden
Riksdagsledamot, Mats Löfström
Statens ämbetsverk på Åland
Inrikesministeriet, registratorskontoret.im@gov.fi
Inrikesministeriet, överdirektör Minna Hulkkonen
Justitieministeriet, enhetschef Corinna Tammenmaa
Justitiekansler, Tuomas Pöysti
Ålands kommunförbund
Mariehamns stad
Jomala kommun
Ålands hälso- och sjukvård
Kommunernas socialtjänst
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet
Kontaktgruppen mellan inrikesministeriet och landskapsregeringen